

АЛЕКСАНДРА ЈОВИЧИЋ

КРХОТИНЕ ЖИВОТА

АПАТРИД

Човек без домовине кренуо је на пут.
У рукасу носи неколико књига
у брошираном повезу,
пар златних дрангулија,
фотографије и бележницу.
На првој страни бележнице
курзивом пише *Diary*
и она је једини доказ да је живео живот достојан људског створа.

Човек без домовине корача по туђинском камењу.
Камење га одбацује
као и људи на које наилази.
И најмањи каменчић гади се саме помисли
да ускочи у странчеву ципелу
и направи му жуљ.
Камење презире туђина који по њему гази.

Дрвеће склања своје крошње
и не пружа му хлад.
Иначе нежни изданци трава
оштре своје зелене влати
и остављају кржаве трагове на ногама.
Речни песак диже се са дна
у знак бунта према жедном странцу
и мути до тада бистру зелену воду.

Само је небо исто за све
и ово сунце нештедимице греје,
не питајући за име и веру,
али човек без домовине није птица
и не може се винути у зрак.
Он је осуђен на подозриве људе,
себичне крошње,
злураде травке,
камење оковано презиром
и мутну речну воду.

ДЕЧАК СА СТАКЛЕНИМ ОКОМ

На путу ка брду које смо звали Крш
становао је дечак са стакленим оком
и душом од памука.
У његовој улици све је изгледало друкчије.
Деца нису носила уштиркану одећу
и могла су да се прљају до миле воље.

Куће су биле мање, покривене лимом,
дворишта скучена и претрпана
свим могућим и немогућим стварима.
Да их је видела, баба би рекла:
Још мртвих људи нема.
Да је мене видела у том дворишту,
занемела би заувек.

Деца у школи су га задиркивала,
наставници углавном игнорисали,
понекад слали по бурек или воду,
и то је то.
Много касније схватила сам да би искључиво они
„из барака” понављала разред,
тако је и дошао међу нас.

Деда је рекао:
Не смеш у Циџан-малу
и ја сам отишла
сва устрептала од узбуђења
што чиним забрањену ствар
и што ће моја уштиркана хаљиница
добити трагове блата.

Дечак са стакленим оком
био је мој први пркос
прва побуна против чувеног:
Шта ће рећи свети?

Није нас се тицао свет
док смо се играли
равноправни и насмејани
у том скученом дворишту
претрпаном свим и свачим.

И можда га се зато радо сетим,
свог пријатеља из детињства,
тако другачијег од свих осталих
са душом меком попут памука.

ПИСМО

ох, тај мирис мошуса што се залепио за ноздрве
и не пролази

тако си дивно мирисала
уносећи у учионицу дах неког нама непознатог света
твоје свилене хаљине
украшене животињским принтом
изазивале су завист код простих жена

писала си поезију за коју си нам говорила да може бити опасна
(тек сам много касније схватила шта то значи)
била си тако друкчија
против рата против владајуће партије против колективног лудила
на сав глас
малограђани су тврдили да с тобом нема разговора
да си застранила
чудили се твом супругу што трпи све те хирове

некако у то време када су ти се подсмевали
говорећи да ниси при себи
у наш град су стигле прве избеглице
сви ти исправни људи који негују општеприхваћене ставове
окретали су главе мало у страну

испразнили су своје подруме и таване
дајући бескорисне ствари као тобожњу хуманитарну помоћ
и осећали су се боље

ти си све радила са више стила
повела си нас са часа
у колективни центар
(претходно нас замоливши да од куће понесемо
зимницу ајвар џем воће шта ко има)

знала си слутила си
да ће колективни центри веома брзо постати
свакодневица многих од нас
родитељи су се мрштили колеге су сиктале
није те било брига
ти си имала свој начин

твоји прсти од слоноваче и брижљиво налакирани нокти
критиковала си мој рукопис
учила ме да будем уредна не само паметна
шампите у посластичарници крај Шадрвана
ставила си на рачун школе
сматрала сам да је то тако шик
тако храбро

поправила сам рукопис и отишла да студирам књижевност
схватила сам да је погрешно што је деда држао слику диктатора
у трпезарији изнад стола за ручавање
стекла сам прва политичка уверења
одбацила прва верска
и чинила сам све што могу да испуним своју грађанску дужност
једино никада нисам научила да будем храбра као ти